

ПРЕПОРЪКИ

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 20 септември 2010 година

относно регулирания достъп до мрежи за достъп от следващо поколение (NGA)

(текст от значение за ЕИП)

(2010/572/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като взе предвид Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) ⁽¹⁾ и по-специално член 19, параграф 1 от нея,

като взе предвид становищата на Органа на европейските регулатори на електронните съобщения (ОЕРЕС) и на Комитета за регулиране на съобщенията (СОСОМ),

като има предвид, че:

- (1) Единният пазар на ЕС за електронни съобщителни услуги и по-специално разработването на високоскоростни ширококолентови услуги е основен фактор за създаване на икономически растеж и постигане на целите на стратегия „Европа 2020“. Основната роля на телекомуникациите и разгръщането на мрежи за ширококолентов достъп по отношение на инвестициите на ЕС, създаването на работни места и цялостното възстановяване на икономиката беше ясно подчертано от Европейския съвет в заключенията от неговото заседание, проведено през март 2009 г. Една от седемте водещи инициативи на „Европа 2020“ е разработването на Програма в областта на цифровите технологии за Европа („Digital Agenda for Europe“), която беше представена през май 2010 г.
- (2) Програмата в областта на цифровите технологии за Европа поставя цели за внедряването и разгръщането на високоскоростен и свръхвисокоскоростен ширококолентов достъп и предвижда редица мерки за подпомагане на разгръщането на мрежи за NGA, базирани на оптични влакна и за оказване на подкрепа за значителните инвестиции, които се изисква да бъдат направени през следващите години. Настоящата препоръка, която следва да бъде разглеждана в този контекст, има за цел да насърчи ефективните инвестиции и иновации в нова и подобрена инфраструктура при надлежно отчитане на рисковете, поети от всички инвестиращи предприятия, и необходимостта от поддържане на ефективна конкуренция, която е съществен стимул за инвестиции в дългосрочен период.
- (3) Съгласно член 16, параграф 4 от Директива 2002/21/ЕО националните регулаторни органи (НРО) разработват регулаторни мерки в отговор на предизвикателствата, поставени от прехода от медни към оптични кабелни мрежи. В тази връзка релевантните пазари са пазарите

за достъп на едро до мрежовата инфраструктура (пазар 4) и за ширококолентов достъп (пазар 5). Съгласуваността между регулаторните подходи, предприети от НРО, е от основно значение за избягване на нарушаването на единния пазар и за създаване на правна сигурност за всички инвестиращи предприятия. Ето защо е целесъобразно да се предоставят насоки на НРО с цел предотвратяване на всички неприемливи различия в регулаторните подходи, като същевременно се даде възможност на НРО да отчетат надлежно националните особености при разработването на коригиращите мерки. Един подходящ набор от коригиращи мерки, наложени от НРО, следва да отразява прилагането в подходяща степен на принципа на инвестиционната градиация.

- (4) Обхватът на настоящата препоръка включва предимно коригиращи мерки, които следва да бъдат наложени на операторите със значително влияние на пазара (ЗВП) въз основа на процедура за анализ на пазара, осъществена съгласно член 16 от Директива 2002/21/ЕО. При все това, когато това е оправдано въз основа на съображения, че дублирането на такава инфраструктура би било икономически неефективно или физически неприложимо, държавите-членки могат също така да наложат задължения за взаимно съвместно използване на съоръжения на предприятията, опериращи с електронни съобщителни мрежи в съответствие с член 12 от тази директива, което би било целесъобразна мярка за справяне с критичните зони в строителната инфраструктура и терминиращите сегменти.
- (5) Очаква се условията на търсене и предлагане да се променят значително както на пазара на едро, така и на пазара на дребно след разгръщането на мрежи за NGA. По тази причина може да бъде необходимо налагането на нови коригиращи мерки и също така може да бъде необходимо налагането на ново съчетание от коригиращи мерки за активен и пасивен достъп на пазари 4 и 5.
- (6) Регулаторната сигурност е ключов фактор за насърчване на ефективни инвестиции от всички оператори. Прилагането с течение на времето на съгласуван регулаторен подход е важна мярка, даваща на инвеститорите увереност за изготвяне на техните бизнес планове. За да се смекчи несигурността, свързана с периодичните прегледи на пазара, НРО следва да разяснят във възможно най-голяма степен как предвидимите промени в пазарните обстоятелства биха могли да засегнат коригиращите мерки.

⁽¹⁾ ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 33.

- (7) В случаите, в които новите влакнестооптични мрежи се инсталират на незастроени площи, НРО следва да преразгледа и, ако е необходимо, да адаптират регулаторните задължения, за да гарантират, че те се прилагат независимо от използваната мрежова технология.
- (8) Вероятно е разгръщането на мрежи за NGA да доведе до важни промени в икономическите аспекти на предоставянето на услуги и в конкурентната ситуация.
- (9) В тази връзка НРО следва внимателно да разгледа условията на конкуренция, възникващи в резултат на разгръщането на мрежи за NGA. НРО следва да определят поднационални географски пазари в съответствие с Препоръка 2007/879/ЕО на Комисията от 17 декември 2007 г. относно релевантните пазари на продукти и услуги от сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране *ex ante* в съответствие с Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги ⁽¹⁾, ако те могат ясно да определят съществено и обективно различаващи се условия на конкуренция, които са устойчиви във времето. В ситуации, в които не може да бъде направено заключение, че различните условия на конкуренция ще оправдаят определянето на поднационални географски пазари, при все това за НРО може да бъде целесъобразно да реагират на разминаващите се конкурентни условия, съществуващи в различни райони в рамките на географски определен пазар, например поради наличието на няколко алтернативни инфраструктури или инфраструктурни оператори, чрез налагане на различаващи се коригиращи мерки и продукти за достъп.
- (10) Преходът от медни към влакнестооптични кабелни мрежи може да промени условията на конкуренция в различни географски зони и може да изиска преглед на географския обхват на пазари 4 и 5 или на коригиращите мерки за пазари 4 и 5 в случаите, в които тези пазари или коригиращи мерки са били сегментирани въз основа на конкуренцията, произтичаща от необвързания достъп до абонатните линии (LLU).
- (11) В случаите, в които в рамките на пазар 4 бъде установено ЗВП, следва да бъде приложен подходящ набор от коригиращи мерки.
- (12) Достъпът до строителната инфраструктура е от съществено значение за разгръщането на паралелни влакнестооптични мрежи. Следователно е важно НРО да получат необходимата информация, чрез която да преценят дали и къде са налични канали и други съоръжения за абонатните линии, необходими за разгръщане на мрежи за NGA. НРО следва да използват своите правомощия съгласно Директива 2002/21/ЕО, за да получат цялата приложима информация относно местоположението, капацитета и наличността на тези съоръжения. В най-добрия случай алтернативните оператори следва да имат възможност да разгръщат своите влакнестооптични мрежи едновременно с оператора със ЗВП, като си поделят разходите за строителство.
- (13) Изискването за достъп до строителната инфраструктура ще бъде ефективно само ако операторът със ЗВП предоставя достъп при едни и същи условия на своя клон надолу по веригата и на търсещите достъп трети страни. НРО следва да се основават на своя опит при разработването на процедури и инструменти за LLU с цел въвеждане на необходимите бизнес процеси относно заявяването на поръчки и оперативния достъп до строителните съоръжения. Задължаването на оператора със ЗВП да публикува адекватна примерна оферта възможно най-бързо, след като постъпи запитване от търсеща достъп страна, е подходящо с оглед на целта за насърчване на ефективни инвестиции и конкуренция по отношение на инфраструктурата. Тази примерна оферта следва да определя условията и процедурите за достъп до строителната инфраструктура, включително и цените за достъп.
- (14) Разходно ориентирани цени предполагат разумна възвръщаемост на капитала. Когато инвестициите във физически недублирани активи като строителната инфраструктура не са специфични за разгръщането на мрежи за NGA (и не са свързани с подобно ниво на системен риск), техният рисков профил не следва да бъде считан за различен от профила на съществуващата медна инфраструктура.
- (15) При възможност НРО следва да работят в посока на гарантиране на това, че новоизградените съоръжения на оператора със ЗВП са проектирани по начин, позволяващ разгръщането на влакнестооптичните линии на няколко оператора.
- (16) В контекста на влакнестооптични линии до домашни абонати (FTTH), при нормални условия дублирането на терминиращия сегмент на влакнестооптичните абонатни линии ще бъде скъпо струващо и неефективно. Следователно, за да се осигури устойчива конкуренция по отношение на инфраструктурата, е необходимо да бъде предоставен достъп до терминиращия сегмент на влакнестооптичната инфраструктура, разгръната от оператора със ЗВП. С цел гарантиране на ефективно навлизане е важно да бъде предоставен достъп на такова ниво от мрежата на оператора със ЗВП, което дава възможност на новите участници на пазара да постигнат минимален ефективен мащаб за поддържане на ефективна и устойчива конкуренция. Когато това е необходимо, може да бъде изискани специфични интерфейси за гарантиране на ефективен достъп.
- (17) Задълженията за прозрачност и недискриминация се налагат с цел гарантиране на ефективността на достъпа до терминиращия сегмент. Когато се изисква публикуване от страна на оператора със ЗВП на адекватна примерна оферта в рамките на кратък срок, това е необходимо, за да се даде възможност на търсещите достъп страни да вземат решения за осъществяване на инвестиции.
- (18) Необходимо е НРО да гарантират, че цените за достъп отразяват разходите, които действително са поети от оператора със ЗВП при надлежно отчитане на нивото на риска за инвестицията.

⁽¹⁾ ОВ L 344, 28.12.2007 г., стр. 65.

- (19) Мрежите, основани на линии с множество оптични влакна, могат да бъдат разгърнати при незначително повишение в сравнение с мрежите, основани на едно оптично влакно, като същевременно се дава възможност на всеки от алтернативните оператори да осъществява контрол на своите собствени връзки до крайния потребител. Съществува вероятност тези мрежи да благоприятстват една дългосрочна устойчива конкуренция в съответствие с целите на регулаторната рамка на ЕС. По тази причина е желателно НРО да използват своите правомощия, за да улеснят разгръщането на линии с множество оптични влакна в терминиращия сегмент, като отчетат по-специално търсенето и свързаните с това разходи.
- (20) На алтернативните оператори, някои от които вече са разгърнали своите мрежи, за да се свържат с необвързан достъп към медната абонатна линия на оператора със ЗВП, е необходимо да бъдат предоставени подходящи продукти за достъп, за да могат те да продължат да бъдат конкурентоспособни в контекста на мрежите за NGA. Що се отнася до ФТТН, тези продукти могат да се състоят от продукти за достъп до строителната инфраструктура, продукти за достъп до терминиращия сегмент, продукти за достъп до влакнестооптични абонатни линии с необвързан достъп (включително тъмно влакно) или от продукти за продажба на едро на широкополентов достъп, в зависимост от случая. В случаите, в които коригиращите мерки, налагани на пазар 4, водят до ефективна конкуренция на съответния пазар надолу по веригата, на целия пазар или в определени географски зони, други коригиращи мерки могат да бъдат оттеглени от пазара или въпросните зони. Такова оттегляне би било възможно например ако успешното налагане на коригиращи мерки за физически достъп би направило излишни допълнителните коригиращи мерки в областта на достъпа по схемата bitstream. Освен това при извънредни обстоятелства НРО могат да се въздържат от налагане на необвързан достъп до влакнестооптични абонатни линии в географски зони, в които съществува вероятност наличието на няколко алтернативни инфраструктури, каквито са ФТТН мрежите и/или кабелите, в съчетание с офертите за конкурентен достъп, основани на необвързан достъп, да доведе до ефективна конкуренция надолу по веригата.
- (21) Задълженията, наложени съгласно член 16 от Директива 2002/21/ЕО се основават на естеството на установения проблем, без да се отчита технологията или архитектурата, приложени от оператора със ЗВП. Следователно фактът дали оператор със ЗВП разгръща мрежа с топология „от точка до точка“ или „от точка до множество точки“ не следва да влияе като такъв на избора на коригиращи мерки, осъществяван при отчитане на наличието на нови технологии за необвързан достъп, използвани за справяне с потенциалните технически проблеми в това отношение. НРО следва да имат възможност да приемат мерки в рамките на преходен период, изискващи наличието на алтернативни продукти за достъп, които предлагат възможно най-равностойния заместител на физически необвързан достъп, при условие че те са съпроводени от най-подходящите мерки за гарантиране на равностойен достъп и ефективна конкуренция⁽¹⁾. В такъв случай НРО следва да наложат изискване за физически необвързан достъп, веднага след като той стане технически възможен и икономически оправдан.
- (22) В случаите, в които е наложено изискване за предоставяне на необвързан достъп до влакнестооптични абонатни линии, съществуващата примерна оферта за LLU следва да бъде изменена, като в нея бъдат включени всички приложими условия за достъп, в това число и финансови условия, които имат отношение към необвързан достъп до влакнестооптични абонатни линии съгласно приложение II от Директива 2002/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾. Това изменение следва да бъде публикувано без ненужно забавяне, за да бъде създадена необходимата степен на прозрачност и сигурност при планирането за търсещите достъп страни.
- (23) Разгръщането на ФТТН по принцип е свързано със значителни рискове, като се взимат предвид високите разходи за разгръщане на мрежата за отделно домакинство и все още ограничения към настоящия момент брой услуги на дребно, които изискват подобрени характеристики (като например по-висока пропускателна способност), които могат да бъдат доставяни единствено чрез влакнестооптичен кабел. Амортизацията на инвестициите в оптични кабели зависи от въвеждането на нови услуги, предоставяни по мрежи за NGA в краткосрочен и средносрочен план. Капиталовите разходи на оператора със ЗВП за целите на определяне на цени за достъп следва да отразяват по-високия риск за инвестицията, в сравнение с инвестициите в съществуващите понастоящем медни мрежи.
- (24) Диверсификацията на риска, свързан с разгръщането на мрежи, може да доведе до по-навременно и по-ефективно разгръщане на мрежи за NGA. Следователно НРО следва да оценят схемите за ценообразуване, предложени от оператора със ЗВП, за да диверсифицират риска за инвестицията.
- (25) В случаите, в които операторите със ЗВП предлагат пониски цени за достъп до влакнестооптични абонатни линии в замяна на предварителни ангажименти по дългосрочни договори или договори за конкретен обем на услугите(продуктите), това не следва да бъде считано за неправомерно дискриминационно действие, когато НРО се убедят, че по-ниските цени отразяват по подходящ начин действително намаляване на риска за инвестицията. При все това НРО следва да гарантират, че тези договорености относно ценообразуването не водят до свиване на маржовете, възпрепятстващо ефективното навлизане на пазара.
- (26) Свиване на маржовете би било налице, когато дейностите надолу по веригата на оператора със ЗВП не носят печалба спрямо цената, която клонът на оператора със ЗВП нагоре по веригата събира от своите конкуренти нагоре по веригата (тест за „равностойен по ефективност конкурент“). Като алтернатива свиване на маржовете би могло да бъде доказано чрез показване на разликата между цената за достъп, наложена на конкурентите на пазара нагоре по веригата, и цената, която клонът на оператора със ЗВП надолу по веригата е наложил на пазара надолу по веригата, която не е достатъчна, за да позволи на един сравнително ефективен доставчик на услуги на пазара надолу по веригата да генерира

⁽¹⁾ Вж. също съображение 60 от Директива 2009/140/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 337, 18.12.2009 г., стр. 37).

⁽²⁾ ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 7.

обичайната печалба („тест за достатъчно ефективен конкурент“). В специфичния контекст на ценовия контрол *ex-ante*, целящ поддържането на ефективна конкуренция между операторите, които не се възползват от еднакви икономии от мащаба и обхвата и които имат различни единични мрежови разходи, по принцип прилагането на „тест за достатъчно ефективен конкурент“ ще бъде по по-подходяща мярка. Освен това оценяването на всяко едно свиване на маржовете следва да бъде извършвано в рамките на подходящ период от време. С цел засилване на предвидимостта НРО следва предварително да представят надлежно методологията, която те ще следват при определяне на теста за условно изчисление, параметрите, които ще бъдат използвани, и коригиращите механизми в случай на установено свиване на маржовете.

- (27) Мрежите, основани на множество влакнестооптични линии, гарантират, че търсещите достъп страни могат да получат пълен контрол върху влакнестооптичните линии, без да трябва да дублират скъпоструващите инвестиции или да рискуват дискриминиращо третиране в случай на наложено изискване за необвързан достъп до мрежи, съставени от едно оптично влакно. Следователно съществува вероятност мрежите, основани на множество влакнестооптични линии, да доведат до по-навременна и по-засилена конкуренция на пазара надолу по веригата. Съвместното инвестиране в мрежи за NGA може да намали както разходите, така и риска, поети от инвестиращо предприятие, и по този начин може да доведе до по-широко разгръщане на ФТТН.
- (28) Договореностите за съвместни инвестиции в ФТТН, основани на множество влакнестооптични линии, могат при определени условия да доведат до ситуация на ефективна конкуренция в географските зони, попадащи в обхвата на съвместната инвестиция. Тези условия се отнасят по-специално до броя на участващите оператори, структурата на съвместно контролираната мрежа и други договорености между съинвеститорите, имащи за цел гарантирането на ефективна конкуренция на пазара надолу по веригата. В такъв случай, ако конкурентните условия във въпросните зони са съществено и обективно различни от условията, които преобладават на други места, това може да обоснове определянето на самостоятелен пазар, на който, след извършването на анализ на пазара в съответствие с член 16 от Директива 2002/21/ЕО, не е установено наличие на ЗВП.
- (29) НРО следва да определят размера на разходите за необвързан достъп до междинна точка от абонатната линия. Ако е необходимо, НРО следва да организират предварителна консултация с алтернативните оператори, заинтересовани от съвместното използване на улични шкафове, и въз основа на това да определят местата, на които уличните шкафове трябва да бъдат приспособени за тази цел, и начина, по който следва да бъдат разпределяни разходите.
- (30) Когато налагат коригиращи мерки за необвързан достъп до междинна точка от абонатната линия, НРО следва да приемат подходящи мерки за обратен пренос, чрез които тези коригиращи мерки да станат ефективни. Търсещите достъп страни трябва да могат да изберат решението, което най-добре отговаря на техните изисквания, независимо дали това е достъп до свободни оптични кабели (и когато това е уместно — медни кабели), Етернет пренос (backhaul) или достъп до канална мрежа. НРО могат, когато това е необходимо, да предприемат мерки, отнасящи се до подходящия размер на уличните шкафове, които са собственост на оператора със ЗВП.
- (31) Прозрачността на условията за достъп до междинна точка от абонатните линии може да бъде гарантирана по най-добър начин чрез тяхното включване в примерната оферта за LLU. Важно е това изискване за прозрачност да бъде прилагано по отношение на всички елементи, необходими за осигуряване на необвързан достъп до междинна точка от абонатна линия, включително пренос (backhaul) и допълнителните услуги, за да се осигури приемственост със съществуващите конкурентни оферти. Примерната оферта следва да включва всички условия за ценообразуване, за да се даде възможност на новите участници на пазара да разработят бизнес модел за необвързания достъп до междинна точка от абонатни линии.
- (32) Съобразно ценообразуването за необвързан достъп до абонатни линии ценообразуването за всички елементи, необходими за осигуряване на необвързан достъп до междинна точка от абонатните линии, следва да бъде разходно ориентирано и да спазва методологиите, използвани при определяне на цената за достъп до медната абонатна линия с необвързан достъп. Подмяната на медните линии с влакнестооптични линии мрежи до междинна разпределителна точка представлява важна инвестиция, свързана с известен риск, въпреки че се счита, че рискът е по-малък спрямо риска, произтичащ от инвестирането в ФТТН мрежи (най-малко в гъсто населените райони), предвид съответните разходи за разгръщане на мрежата за отделно домакинство и несигурността относно търсенето на усъвършенствани или модернизирани услуги.
- (33) НРО следва да прилагат недискриминационни принципи с цел избягване на всяко едно времево преимущество за клона за услуги на дребно на оператора със ЗВП. Последният ще бъде задължен да актуализира своята оферта за достъп на едро по схемата bitstream преди да започне да предлага нови услуги на дребно, основани на оптични влакна, за да даде на конкуриращите оператори, които се възползват от предоставения достъп, разумен срок, в рамките на който те да реагират на въвеждането на тези продукти. Шест месеца се считат за разумен срок за извършване на необходимите корекции, освен ако не съществуват други ефективни гаранции, осигуряващи недискриминиране.
- (34) Очаква се продуктите на пазара на едро за широколентов достъп, основани на оптични влакна, да могат да бъдат технически конфигурирани по начини, които осигуряват по-голяма гъвкавост и подобрени характеристики на услугата в сравнение с продукти по схемата bitstream, основани на медни линии. За целите на подпомагане на конкуренцията между продуктите на дребно е важно тези различни характеристики на услугите да са отразени при различни регулирани продукти, основани на NGA, включително и на услуги за стопански субекти.
- (35) Различните продукти по схемата bitstream, които могат да бъдат различавани надолу по веригата по отношение например на ширина на лентата, надеждност, качество на услугите или други параметри, могат да бъдат доставяни чрез дадена мрежа за NGA.

- (36) Необходимо е новите коригиращи мерки за достъп да бъдат внимателно определяни, например по отношение на техническите протоколи и интерфейси, използвани за взаимното свързване на влакнестооптични мрежи, или обхвата и характеристиките на новите коригиращи мерки относно достъпа по схемата bitstream. НРО следва да сътрудничат помежду си и с международните органи по стандартизация и заинтересовани страни от отрасъла с цел разработване на общи технически стандарти в тази област.
- (37) В случаите, в които се прилага *ex ante* регулиране на цените, цените за достъп на едро по схемата bitstream следва да бъдат определени във връзка с разходите. НРО могат да ползват други подходящи методологии за контрол на цените, включително например методологията „Retail-minus“, когато има достатъчно ограничения, породени от конкуренцията, върху клона за услуги на дребно надолу по веригата на операторите със ЗВП. НРО следва да определят различни цени за различните продукти по схемата bitstream до степента, до която тези ценови разлики могат да бъдат оправдани от гледна точка на определящите ги разходи за предоставяне на услуги, за да дадат възможност на всички оператори да се възползват от устойчиви ценови различия в секторите на едро и дребно. Рискът, поеман от оператора със ЗВП, следва да бъде надлежно отчитан при определяне на цената за достъп.
- (38) Ефективните коригиращи мерки за физически достъп биха могли да направят налагането в определени области на задължение за продажба на едро на ширококолов достъп ненужна мярка за постигане на ефективна конкуренция на пазара надолу по веригата. По-специално в случаите, в които операторът със ЗВП е разгърнал FTTH мрежа и на алтернативните оператори е предоставен ефективен достъп до влакнестооптична абонатна линия с необвързан достъп (по-специално при разгръщането на инфраструктура „от точка до точка“), НРО може да счете, че този достъп е достатъчен за осигуряване на ефективна конкуренция на пазара надолу по веригата, особено в гъсто населените райони. Въздържането от налагане на задължение за продажба на едро на ширококолов достъп при такива обстоятелства може да доведе до по-добри стимули за инвестиции за всички оператори и да подпомогне навременното разгръщане на мрежи.
- (39) В случаите, в които е налице доказателство за това, че функционалното разделяне или подобните договорености са довели до напълно равностоен достъп до NGA от страна на алтернативни оператори и на клона на оператор със ЗВП надолу по веригата, и в случаите, в които са налице достатъчни конкурентни ограничения спрямо клона на оператор със ЗВП надолу по веригата, НРО разполагат с по-голяма гъвкавост по отношение на изготвянето на коригиращи мерки за продажба на едро на ширококолов достъп. По-специално цената на продукта по схемата bitstream може да бъде определена от пазара. При все това внимателното наблюдение, както и извършването на подходящ тест за свиване на маржовете, съгласно посоченото по-горе, ще бъдат от съществено значение за избягване на антиконкурентни последици.
- (40) Операторите, които понастоящем се възползват от достъпа, имат законен интерес да разполагат с подходящ период за подготовка за промените, които засягат в съществена степен техните инвестиции и бизнес модели. Когато не е налице търговско споразумение, НРО следва

да гарантират, че е установена подходяща „миграционна пътека“. Тази „миграционна пътека“ следва да бъде прозрачна и да бъде разработена с необходимата детайлност по такъв начин, че операторите, които понастоящем се възползват от предоставен достъп, да могат да се подготвят за промените, включително правилата за всяка една необходима съвместна дейност между търсещите достъп страни и оператора със ЗВП, както и за точните условия за извеждане от експлоатация на точки на взаимно свързване. Съществуващите задължения на оператора със ЗВП следва да бъдат запазени в рамките на подходящ преходен период. Този преходен период следва да бъде съгласуван със стандартния период за инвестиране в необвързан достъп до абонатни линии или необвързан достъп до междинна точка от абонатните линии, който обикновено е пет години. В случай че операторът със ЗВП осигури равностоен достъп в главния репартитор (MDF), НРО може да реши да определи по-кратък срок.

- (41) В случаите, в които операторът със ЗВП предвижда да замени част от своята медна мрежа за достъп с влакнестооптична мрежа и планира да изведе от експлоатация използваните към съответния момент точки на взаимно свързване, НРО следва да получат съответната информация от оператора със ЗВП и следва, съгласно член 9, параграф 1 от Директива 2002/19/ЕО да гарантират, че предприятия, които се възползват от достъп до мрежата на оператора със ЗВП, ще получат своевременно цялата необходима информация, за да пренастроят своите мрежи и да коригират своите планове за разширение на мрежата по съответния начин. НРО следва да определят формата и степента на подробност на такава информация като същевременно гарантират, че тази информация се използва единствено по предназначение и че нейната поверителност ще бъде гарантирана в хода на процеса,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

Цел и приложно поле

1. Целта на настоящата препоръка е да се подпомогне развитието на единния пазар чрез увеличаване на правната сигурност и насърчаване на инвестициите, конкуренцията и иновациите на пазара на ширококолов услуги, по-специално при прехода към мрежи за достъп от следващо поколение (NGA).
2. В настоящата препоръка се определя общ подход за насърчаване на последователното прилагане на коригиращи мерки по отношение на мрежи за NGA въз основа на процедура за анализ на пазара съгласно Директива 2002/19/ЕО и Директива 2002/21/ЕО.
3. В случаите, в които в контекста на процедурите за анализ на пазара, извършвани съгласно член 16 от Директива 2002/21/ЕО, НРО обмислят налагането на регулаторни коригиращи мерки, те следва да изготвят ефективни коригиращи мерки в съответствие с гореспоменатите директиви и с общия подход, представен в настоящата препоръка. Регулаторната рамка, предоставя на НРО набор от коригиращи мерки, позволяващи им да разработят подходящи мерки за отстраняване на проблемите във функционирането на пазара и да постигнат набеязаните регулаторни цели във

всяка една от държавите-членки. НРО следва да вземат предвид договореностите, сключени от операторите, с които се цели диверсификация на риска, произтичащ от разгръщането на мрежи от оптични влакна за свързване на домове или сгради, както и насърчаване на конкуренцията.

Съгласуван подход

4. НРО следва да използват правомощията си съгласно член 5 от Директива 2002/21/ЕО, за да гарантират, че операторът със ЗВП предоставя цялата информация, която е необходима за изготвяне на подходящи регулаторни коригиращи мерки при прехода към мрежи за NGA, например информация относно планирани промени в топологията на неговата мрежа или информация относно наличието на канална мрежа.
5. Прегледите на пазари 4 и 5, посочени в Препоръка 2007/879/ЕО, следва да бъдат извършвани по координиран и съвременен начин от всеки НРО, като се вземат предвид мрежите за NGA. НРО следва да гарантират, че коригиращите мерки, наложени на пазари 4 и 5, са съгласувани една с друга.
6. В случаите, в които анализите на релевантните пазари посочват, че пазарните условия остават сравнително стабилни, НРО следва да приложат съгласуван регулаторен подход през съответните периоди на извършване на прегледите. При възможност НРО следва да разяснят в своите решения начина, по който възнамеряват да приспособят коригиращите мерки, прилагани по отношение на пазари 4 и 5, в рамките на прегледи на пазарите в бъдещи периоди в отговор на вероятните промени в пазарните обстоятелства.
7. При прилагане на симетричните мерки съгласно член 12 от Директива 2002/21/ЕО за предоставяне на достъп до строителната инфраструктура и терминиращия сегмент на дадено предприятие, НРО следва да предприемат мерки за прилагане съгласно член 5 от Директива 2002/19/ЕО.
8. В случаите, в които разгръщането на влакнестооптични мрежи за достъп се осъществява на незастроени площи, НРО не трябва да изискват от оператора със ЗВП да разгръща допълнително и паралелна медна мрежа, за да спази своите съществуващи задължения, включително задълженията за универсална услуга, а следва да дадат възможност за предоставянето на каквито и да било съществуващи регулирани продукти или услуги с помощта на функционално равностойни продукти или услуги на базата на оптични влакна.

Географски разлики

9. НРО следва да проучат различията в условията на конкуренция в различните географски зони, за да установят дали е оправдано определянето на поднационални географски пазари или налагането на различни коригиращи мерки. Когато различията в условията на конкуренция са стабилни и устойчиви, НРО следва да определят подна-

ционални географски пазари в съответствие с Препоръка 2007/879/ЕО на Комисията. В други случаи НРО следва да следят дали разгръщането на мрежи за NGA и последващото развитие на конкурентни условия в рамките на географски определен пазар оправдават налагането на различни коригиращи мерки.

10. В случаите, в които в минали периоди са били установени поднационални географски пазари или коригиращи мерки на пазар 5, зависещи от продуктите за достъп на пазар 4, които могат да станат излишни вследствие от разгръщането на NGA, тези сегментации или коригиращи мерки следва да бъдат подложени на преглед.

Определения

11. За целите на настоящата препоръка се прилагат следните определения:

„Мрежи за достъп от следващо поколение (NGA)“ (NGA) означава кабелни мрежи за достъп, които се състоят изцяло или частично от оптични елементи и които могат да доставят услуги за широколентов достъп с подобрени характеристики (като например по-висока пропускателна способност) в сравнение с тези, които се доставят по съществуващите медни мрежи. В повечето случаи мрежите за NGA са резултат от модернизиране на вече съществуваща медна или коаксиална мрежа за достъп.

„Строителна инфраструктура“ означава физически съоръжения за абонатни линии, разгърнати от оператор на електронни съобщения, в които се полагат кабелите на абонатната линия, например медни проводници, оптични влакна и коаксиални кабели. Това понятие обикновено се отнася, но не се ограничава до подземни или надземни съоръжения като например част от каналната мрежа (subducts), канали, шахти и стълбове.

„Канал“ означава подземна тръба или кабелопровод, в които се полагат (оптични, медни или коаксиални) кабели или на опорна мрежа, или на мрежа за достъп.

„Шахти“ означава отвори, обикновено с капак, през които дадено лице може да влезе в подземно помещение, където се намира точка за достъп, за да извърши свързване или поддръжка на подземните кабели за електронни съобщения.

„Точка за достъп до градската мрежа“ (MPO) означава точката на взаимно свързване между мрежите за достъп и опорните мрежи на оператор на NGA. Тя е равностойна на главния репартистор (MDF) в случай на медна мрежа за достъп. Всички абонатни връзки към мрежа за NGA в даден район (обикновено град или част от град) са централизирани в MPO чрез оптично разпределително устройство (ODF). От ODF абонатните линии на мрежата за NGA се свързват към оборудването на опорната мрежа на оператора на NGA или на другите оператори, евентуално чрез междинни връзки за пренос (backhaul), в случаите, в които оборудването не е разположено съвместно с друго оборудване в MPO.

„Разпределителна точка“ означава междинен възел в дадена мрежа за NGA, от където се разделят и разпределят един или няколко кабела от оптични влакна, излизащи от МРОР (захранващия сегмент), за да бъдат свързани към помещенията на крайните потребители (терминиращия сегмент или сегмента от мрежата при абоната). Една разпределителна точка обикновено обслужва няколко сгради или къщи. Тя може да бъде разположена или в основата на сградата (в случай на многофамилни сгради), или на улицата. В разпределителната точка се намира разпределително съоръжение, където се поставят на едно място абонатните кабели и по възможност, оборудване, което не се захранва с електроенергия, като например оптични сплитери.

„Терминиращ сегмент“ означава сегмент от мрежа за NGA, който свързва помещенията на крайния потребител с първата разпределителна точка. Следователно терминиращият сегмент включва вертикално вътрешно окабеляване на сградите и, по възможност, хоризонтално окабеляване до оптичен сплитер, разположен на сутеренния етаж на дадена сграда или в намираща се наблизо шахта.

„FTTH“ или „оптична линия до домашни абонати“ е мрежа за достъп, състояща се от влакнестооптични линии както в захранващия сегмент, така и в сегмента при абоната от мрежата за достъп, т.е. линии за свързване на помещенията на клиента (жилището или апартамента в многофамилни сгради) към МРОР посредством оптично влакно. За целите на настоящата препоръка FTTH се отнася както за „влакнестооптична линия до домашни абонати“, така и за „влакнестооптични линии до сгради“ (FTTB)

„FTTH с множество оптични влакна“ е форма на разгръщане на влакнестооптични мрежи, при която инвеститорът разгръща повече влакнестооптични линии, отколкото са необходими за неговите лични цели както в захранващия сегмент, така и в сегмента при абоната от мрежата за достъп, за да продава достъп до допълнителни влакнестооптични линии на други оператори, по-специално под формата на неотменимо право на ползване (IRU).

„Съвместно инвестиране в FTTH“ означава договореност между независими доставчици на електронни съобщителни услуги с оглед съвместно разгръщане на FTTH мрежи, по-специално в райони с по-малка гъстота на населението. Съвместното инвестиране обхваща различни правни договорености, но обикновено съинвеститорите изграждат мрежова инфраструктура и споделят физическия достъп до тази инфраструктура.

Достъп до пазар на едро за физическа мрежова инфраструктура (пазар 4)

12. В случаите, в които в рамките на пазар 4 бъде установено ЗВП, НРО следва да наложат подходящ набор от коригиращи мерки, като вземат предвид по-специално принципите, изложени по-долу.

Достъп до строителната инфраструктура на оператора със ЗВП

13. Когато съществува канален капацитет, НРО следва да наложат изискване за осигуряване на достъп до строителната инфраструктура. Достъпът следва да бъде предоставен в съответствие с принципа на равностойност, изложен в приложение II.
14. НРО следва да гарантират, че достъпът до съществуващата строителна инфраструктура се предоставя при разходно ориентирани цени в съответствие с приложение I.

15. Когато бъде поискана примерна оферта за достъп до строителна инфраструктура, НРО следва да наложат задължение за предоставяне на тази оферта възможно най-бързо. Примерната оферта следва да бъде предоставена не по-късно от шест месеца, след като е било отправено искането.

16. НРО следва, в съответствие с пазарното търсене, да насърчават, или в случаите, в които това е допустимо от правна гледна точка съгласно националното законодателство, да задължават оператора със ЗВП да монтира съоръжения с достатъчен капацитет при изграждането на строителната инфраструктура, така че другите оператори да могат да използват тези съоръжения.

17. НРО следва да си сътрудничат с други органи с цел създаване на база данни, съдържаща информация относно географското местоположение, наличния капацитет и други физически характеристики на цялата строителна инфраструктура, които могат да бъдат използвани за разгръщане на мрежи от оптични влакна в даден пазар или пазарен сегмент. Тази база данни следва да бъде достъпна за всички оператори.

Достъп до терминиращите сегменти в случай на FTTH

18. В случаите, в които оператор със ЗВП разгръща FTTH, НРО следва, в допълнение към налагането на изискване за предоставяне на достъп до строителната инфраструктура, да наложат изискване за предоставяне на достъп до терминиращия сегмент от мрежата за достъп на оператора със ЗВП, включително и до вътрешното окабеляване на сградите. За тази цел НРО следва да задължат оператора със ЗВП да предостави подробна информация относно архитектурата на своята мрежа за достъп и след провеждането на консултация с потенциални търсещи достъп страни относно възможни точки за достъп, те следва да определят къде да се намира разпределителната точка на терминиращия сегмент от мрежата за достъп за целите на налагането на изискване за предоставяне на достъп в съответствие с член 12, параграф 1 от Директива 2002/19/ЕО. При определяне на това местоположение, НРО следва да отчетат факта, че във всяка една разпределителна точка ще трябва да има достатъчен брой връзки на крайни потребители, за да бъде тази разпределителна точка икономически изгодна за търсещата достъп страна.

19. Операторът със ЗВП следва да бъде задължен да предоставя достъп до разпределителните точки в съответствие с принципа на равностойност, изложен в приложение II. Когато бъде поискана примерна оферта за достъп до терминиращия сегмент, НРО следва да наложат задължение за предоставяне на тази оферта възможно най-бързо. Примерната оферта следва да бъде предоставена не по-късно от шест месеца, след като е било отправено искането.

20. НРО следва да гарантират, че достъпът до терминиращия сегмент се предоставя при разходно ориентирани цени в съответствие с приложение I.

21. НРО следва, в съответствие с пазарното търсене, да насърчават, или в случаите, в които това е допустимо от правна гледна точка съгласно националното законодателство, да задължават оператора със ЗВП да разгръща множество влакнестооптични линии в терминиращия сегмент.

Необвързан достъп до влакнестооптични абонатни линии в случай на FTTH

22. В съответствие с принципите, предвидени в Директива 2002/19/ЕО⁽¹⁾, в случаите, в които операторът със ЗВП разгръща FTTH, по принцип НРО следва да наложат изискване за необвързан достъп до влакнестооптични абонатни линии. Всяко едно изключение може да бъде оправдано единствено в географски области, в които съществува вероятност наличието на няколко алтернативни инфраструктури, каквито са FTTH мрежите и/или кабелите, в съчетание с офертите за конкурентен достъп, да доведе до ефективна конкуренция надолу по веригата. Налагането на необвързан достъп до влакнестооптични абонатни линии следва да бъде съпътствано от подходящи мерки, които гарантират съвместно ползване и пренос (backhaul). Достъп следва да бъде предоставен на най-подходящата точка от мрежата, която обикновено е точката за достъп до градската мрежа (MPOP).
23. НРО следва да наложат изискване за необвързан достъп до влакнестооптични абонатни линии, независимо от вида на мрежовата архитектура и технология, използвани от оператора със ЗВП.
24. Съществуващата примерна оферта за LLU следва да бъде допълнена във възможно най-кратък срок, като в нея бъде включен необвързан достъп до влакнестооптичните абонатни линии. В приложение II към Директива 2002/19/ЕО е представен списък на минималните условия, които трябва да включва една примерна оферта за LLU и които следва да бъдат прилагани *mutatis mutandis* по отношение на необвързания достъп до влакнестооптичните абонатни линии. Примерната оферта следва да бъде предоставена колкото се може по-скоро и във всеки случай не по-късно от шест месеца след като НРО е наложил задължението за предоставяне на достъп.
25. Цената за необвързан достъп до абонатната линия следва да бъде разходно ориентирана. При определяне на цената за необвързан достъп до абонатната линия НРО следва да отчитат надлежно допълнителния и количествено изразим риск, поеман от оператора със ЗВП. По принцип рискът следва да бъде отразяван в премия, включена в капиталовите разходи за съответната инвестиция, както е определено в приложение I.
26. НРО следва също да оценят схемите за ценообразуване, предложени от оператора със ЗВП, за да диверсифицират риска за инвестицията. НРО следва да одобряват тези схеми единствено когато те се убедят, че операторът със ЗВП е предоставил цялата приложима информация, свързана с инвестицията, и единствено ако тези схеми не пораждаат дискриминационен ефект или ефект на изключване. Критериите за оценяване на тези схеми за ценообразуване са посочени в приложение I.
27. В тези случаи НРО следва да гарантират, че е налице достатъчен марж между цените на пазара за достъп на едро и на дребно, който да позволи навлизането на пазара на ефективни конкуренти. Следователно НРО следва да проверят ценообразуването на оператора със ЗВП, като за подходящ период от време прилагат подходящо съставен тест за свиване на маржовете. НРО следва предварително да посочат методологията, която ще следват при определяне на теста за условно изчисление, параметрите, които ще бъдат използвани за теста за свиване на маржовете, и кориги-

ращите механизми в случай на установено свиване на маржовете.

28. В случаите, в които условията на конкуренция в района, попадащ в обхвата на съвместното разгръщане на FTTH мрежи, основани на множество влакнестооптични линии от няколко съинвеститори, се различават в съществена степен, т.е. в степен, оправдаваща определянето на отделен географски пазар, НРО следва да проучат, в хода на осъществяване на техния анализ на пазара, дали в контекста на нивото на конкуренция по отношение на инфраструктурата, произтичаща от съвместното инвестиране, е оправдано установяването на ЗВП по отношение на този пазар. В този контекст, НРО следва да проучат по-специално дали всеки съинвеститор се възползва от строго равностоеен и разходно ориентиран достъп до общата инфраструктура и дали съинвеститорите се конкурират ефективно на пазара надолу по веригата. Те също така следва да проучат дали съинвеститорите монтират канали с достатъчен канален капацитет, който да бъде използван от трети страни и до който да бъде предоставян разходно ориентиран достъп.

Задължения за достъп в случай на влакнестооптична линия към възела (FTTN)

29. НРО следва да наложат задължение за необвързан достъп до междинна точка от медна абонатна линия. Коригираща мярка по отношение на необвързания достъп до междинна точка от медна абонатна линия следва да бъде допълнена от мерки за пренос (backhaul), включително оптични влакна и Етернет канали за пренос (backhaul), където е подходящо, и от допълнителни коригиращи мерки, които гарантират нейната ефективност и жизнеспособност, например недискриминационен достъп до съоръжения за съвместно ползване, или ако няма такива, еквивалентно съвместно ползване. Примерната оферта следва да бъде предоставена колкото се може по-скоро и във всеки случай не по-късно от шест месеца след като НРО е наложил задължението за предоставяне на достъп.
30. Когато НРО наложат необвързан достъп до междинна точка от медна абонатна линия, операторът със ЗПО следва да бъде задължен да допълни съществуващата примерна оферта за LLU с всички необходими елементи. Цената за достъп до всички елементи следва да бъде разходно ориентирана в съответствие с приложение I.

Пазар на едро за ширококолов достъп (пазар 5)

31. В случаите, в които ЗВП е установено рамките на пазар 5, коригиращите мерки за пазарите за продажба на едро на ширококолов достъп следва да се запазят или променят по отношение на съществуващите услуги и техните верижни алтернативи. НРО следва да считат пазара на едро за ширококолов достъп по VDSL (свръхвисококачествена цифрова абонатна линия) като верижна алтернатива на съществуващия пазар на едро за ширококолов достъп по абонатни линии изцяло от мед.
32. НРО следва да задължат оператора със ЗВП да предлага нови продукти на пазара на едро за ширококолов достъп по принцип най-малко шест месеца преди операторът със ЗВП или негово дъщерно дружество за търговия на дребно да предложи на пазара своите съответни услуги на дребно за NGA, освен ако не са налице други ефективни защитни мерки, които да гарантират недискриминация.

⁽¹⁾ Вж. по-специално съображение 19.

33. НРО следва да въведат като задължение предоставянето на различни продукти на едро, които най-добре отразяват, по отношение на широчината на лентата и качество, технологичните възможности, характерни за инфраструктурата на мрежите за NGA, така че да даде възможност на алтернативни оператори да се конкурират ефективно, включително за услуги на стопански субекти.
34. НРО следва да си сътрудничат, за да определят подходящите технически спецификации за продукти на пазара на едро за широколентов достъп, предоставяни по мрежи за NGA и да предоставят информация на международните органи по стандартизация, за да улеснят разработването на съответните промишлени стандарти.
35. НРО следва по принцип да налагат разходна ориентация върху задължително въведени продукти на пазара на едро за широколентов достъп съгласно приложение I, като вземат под внимание разликите в широчината на лентата и качеството на различните оферти за продажба на едро.
36. НРО следва да анализират дали е необходимо задължение за разходна ориентация на задължително въведена продажба на едро на широколентов достъп, за да се постигне ефективна конкуренция, в случай че функционално разделяне или други форми на разделяне са доказали, че ефективно гарантират равнопоставеност на достъпа. Ако няма разходна ориентация, НРО следва да следят ценообразуването на оператора със ЗВП, като прилагат подходящо съставен тест за свиване на маржовете.
37. В случаите, в които НРО считат, че в дадена географска област съществува ефективен необвързан достъп до влакнестооптична абонатна линия от мрежата на оператора със ЗВП и че има вероятност такъв достъп да доведе до ефективна конкуренция надолу по веригата, НРО следва да обмислят отпадане на задължението за достъп на едро по схемата bitstream във въпросната област.
38. При проучването дали е налице ЗВП, НРО следва, в случай на съвместни инвестиции, да се ръководят от принципите, посочени в параграф 28.
39. Съществуващите задължения на оператора със ЗВП по отношение на пазари 4 и 5 следва да останат в сила и не следва да отпаднат поради промени в архитектурата на съществуващата мрежа и технологиите, освен ако не бъде постигнато споразумение относно подходяща „миграционна пътека“ между оператора със ЗВП и операторите, които в момента се възползват от достъпа до мрежата на оператора със ЗВП. При липсата на такова споразумение, НРО следва да гарантират, че алтернативните оператори са уведомени не по-късно от пет години (като при необходимост вземат предвид националните особености) преди извеждането от експлоатация на точки на взаимно свързване, като например локална централа. Този период може да бъде по-кратък от пет години, ако на точката на взаимно свързване е осигурен напълно равностоен достъп.
40. НРО следва да създадат прозрачна програма за миграция от медни мрежи към влакнестооптични мрежи. НРО следва да гарантират, че системите и процедурите, въведени от оператора със ЗВП, включително системите за експлоатационна поддръжка, са проектирани така че да улесняват преминаването на алтернативни доставчици към продукти за достъп, основани на NGA.
41. НРО следва да използват правомощията си съгласно член 5 от Директива 2002/21/ЕО, за да получат от оператора със ЗВП информация относно плановете за промяна на мрежата, които има вероятност да окажат влияние върху конкурентните условия на даден пазар или подпазар. В случаите, в които операторът със ЗВП предвижда да замени част от своята медна мрежа за достъп с влакнестооптична мрежа и планира да изведе от експлоатация използваните към съответния момент точки на взаимно свързване, НРО следва, съгласно член 9, параграф 1 от Директива 2002/19/ЕО, да гарантират, че предприятия, които се възползват от достъп до мрежата на оператора със ЗВП, ще получат своевременно цялата необходимата информация, за да пренастроят своите мрежи и да коригират своите плановете за разширяване на мрежата по съответния начин. НРО следва да определят формата и степента на подробност на такава информация и да гарантират, че ще бъде спазена строга поверителност на разкритата информация.
42. Адресати на настоящата препоръка са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 20 септември 2010 година.

За Комисията

Neelie KROES

Заместник-председател

Миграция

39. Съществуващите задължения на оператора със ЗВП по отношение на пазари 4 и 5 следва да останат в сила и не следва да отпаднат поради промени в архитектурата на съществуващата мрежа и технологиите, освен ако не бъде

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Принципи на ценообразуване и риск

1. ОБЩИ ПРИНЦИПИ НА ЦЕНООБРАЗУВАНЕТО ЗА ДОСТЪП ДО NGA

Съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2002/21/ЕО, НРО насърчават конкуренцията при доставката на електронни съобщителни мрежи, електронни съобщителни услуги и свързани съоръжения и услуги чрез, *inter alia*, насърчаване на ефективни инвестиции в инфраструктурата. При определянето на разходната база на задълженията за разходна ориентираност съгласно член 13, параграф 1 от Директива 2002/19/ЕО НРО следва да вземат под внимание дали дублиране на съответната инфраструктура за достъп до мрежи за достъп от следващо поколение е икономически постижимо и ефективно. Когато случаят не е такъв, главната цел е да се създадат реални условия на равнопоставеност между клон на оператора със ЗВП надолу по веригата и алтернативните мрежови оператори. Ето защо един последователен регулаторен подход може да наложи НРО да използват различни основи на разходите за изчисляването на разходно ориентираните цени за дублирани и недублирани активи или най-малко да коригират параметрите, които подкрепят техните методи за изчисляване на разходите в последния случай.

В случаите когато рентабилността на инвестиция в мрежи за достъп от следващо поколение зависи от несигурни фактори, като например предположение за значително по-високи средни приходи на ползвател (СПП) или увеличени пазарни дялове, НРО следва да преценят дали капиталовите разходи отразяват по-високия риск на инвестицията в сравнение с инвестиция в съществуващите медни мрежи. Могат да бъдат използвани и допълнителни механизми, които да служат за разпределяне на инвестиционния риск между инвеститорите и търсещите достъп страни и да подпомогнат навлизането на пазара, като например ценообразуване за дългосрочен достъп или отстъпки за големи количества. Такива ценообразуващи механизми следва да бъдат преразгледани от НРО съгласно критериите, посочени в раздели 7 и 8 по-долу.

За да наложат спазването на задълженията за разходна ориентираност, НРО следва да наложат разделяне на счетоводството съгласно член 11 от Директива 2002/19/ЕО. Отделните счетоводни сметки за инфраструктурата на мрежите за достъп от следващо поколение и/или елементите на услугите, до които е предоставен достъп, следва да бъдат създадени по такъв начин, че НРО да могат: i) да установяват разходите за всички съответни активи за определянето на цените за достъп (включително и на амортизацията и промените в стойността) и ii) да извършва ефективно наблюдение дали операторът със ЗВП предоставя достъп при същите условия и цени на останалите участници на пазара като тези на своя клон надолу по веригата. Подобно наблюдение следва да включва извършването на тестове за ценови натиск. Разходите следва да бъдат разпределени въз основа на обективни критерии сред различните продукти на едро и на дребно, които се осланят на тези данни, за да се избегне двойното отчитане.

НРО следва да оценят инкременталните (вътрешнописъщи) разходи, необходими за осигуряване на достъп до съответните съоръжения. Тези разходи се отнасят до заявяването на поръчки и предоставянето на достъп до строителната инфраструктура или влакнестооптичната инфраструктура; оперативните разходи и разходите за поддръжка на ИТ системи; и оперативните разходи, свързани с управлението на продуктите на едро. Тези разходи следва да бъдат разпределени на пропорционална основа между всички предприятия, които се ползват от достъп, включително и на клон на оператора със ЗВП надолу по веригата.

2. ЦЕНООБРАЗУВАНИЕ ЗА ДОСТЪП ДО СТРОИТЕЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Достъпът до съществуващата строителна инфраструктура на оператор със ЗВП на пазар 4 следва да бъде предоставян при разходно ориентиран цени. НРО следва да регулират цените за достъп до строителната инфраструктура в съответствие с методологията, използвана при определяне на цената за достъп до медната абонатна линия с необвързан достъп. НРО следва да гарантират, че цените за достъп отразяват разходите, които действително са поети от оператора със ЗВП. НРО следва по-специално да вземат предвид действителните срокове за експлоатация на съответната инфраструктура и възможните икономии от разгръщането ѝ за оператора със ЗВП. Цените за достъп следва да отразяват реалната стойност на съответната инфраструктура, включително и нейната амортизация.

При определяне на цената за достъп до строителната инфраструктура НРО не следва да считат нейния рисков профил за различен от този на медната инфраструктура, с изключение на случаите, в които операторът със ЗВП е трябвало да понесе конкретни разходи, свързани със строителната инфраструктура — извън обичайните разходи за поддръжка — за разгръщането на мрежа за достъп от следващо поколение.

3. ЦЕНООБРАЗУВАНИЕ ЗА ДОСТЪП ДО ТЕРМИНИРАЦИЯ СЕГМЕНТ В СЛУЧАЯ НА FTTH

НРО следва да определят цени за достъп до разпределителната точка в съответствие с методологията, използвана при определяне на цената за необвързан достъп до медната абонатна линия. НРО следва да гарантират, че цените за достъп отразяват разходите, които действително са поети от оператора със ЗВП, включително и, когато е уместно, по-висока рискова премия, която да отразява всеки допълнителен и количествено измерим риск, понесен от оператора със ЗВП.

4. ЦЕНООБРАЗУВАНЕ ЗА ДОСТЪП ДО ВЛАКНЕСТООПТИЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В МРОР В СЛУЧАЯ НА FTTN (НЕОБВЪРЗАН ДОСТЪП ДО ВЛАКНЕСТООПТИЧНИ АБОНАТНИ ЛИНИИ)

При определянето на цените за необвързан достъп до влакнестооптичните абонатни линии НРО следва да включват по-висока рискова премия, която да отразява всеки допълнителен и количествено измерим инвестиционен риск, понесен от оператора със ЗВП. Рисковата премия следва да бъде изчислена в съответствие с методологията, посочена в точка 6 по-долу. Допълнителна степен на гъвкавост на цената може да бъде предоставена в съответствие с точки 7 и 8 по-долу.

Съгласно принципа на недискриминация цената за достъп за клона на оператора със ЗВП надолу по веригата следва да бъде същата като цената, начислявана за трети страни.

5. ЦЕНООБРАЗУВАНЕ ЗА ДОСТЪП ДО МЕЖДИННА ТОЧКА ОТ МЕДНАТА АБОНАТНА ЛИНИЯ В СЛУЧАЯ НА FTTN

НРО следва да наложат основан на разходите достъп до всички елементи, необходими за предоставяне на необвързан достъп до абонатната подлиния, включително мерки за пренос (backhaul) и допълнителни коригиращи мерки, като например недискриминационен достъп до съоръжения за съвместно ползване, или ако такива няма, еквивалентно съвместно ползване.

Регулираните цени за достъп не трябва да бъдат по-високи от разходите, направени от ефективен оператор. За тази цел НРО могат да решат да оценят тези разходи като използват модела „отдолу нагоре“ или референтни критерии, ако има такива.

При определяне на цената за достъп до междинната точка от медната абонатна линия НРО не следва да считат техния рисков профил за различен от профила на съществуващата медна инфраструктура.

6. КРИТЕРИИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИСКОВАТА ПРЕМИЯ

Инвестиционният риск следва да бъде възнаграден под формата на рискова премия, включена в капиталовите разходи. Възвръщаемостта на капитала, която се допуска *ex ante* за инвестиции в мрежи за достъп от следващо поколение, следва да намери баланс между, от една страна, осигуряването на адекватни стимули за предприятията да инвестират (което предполага достатъчно висока норма на възвръщаемост) и, от друга страна, насърчаването на разпределителната ефективност, устойчивата конкуренция и максималните ползи за потребителите (което предполага норма на възвръщаемост, която не е прекомерно голяма). За да направят това, НРО следва, когато това е обосновано, да включват през периода на изплащане на инвестицията добавка, която отразява риска за инвестицията при изчисляването на среднопретеглената цена на капитала (WACC), понастоящем прилагана при определяне на цената за необвързан достъп до медната абонатна линия. При изчисляването на приходните потоци за определяне на WACC следва да се вземат предвид всички измерения на вложения капитал, включително съответните разходи за труд, разходите за изграждане, очакваните подобрения на ефективността и крайната стойност на активите, в съответствие със съображение 20 от Директива 2002/19/ЕО.

НРО следва да оценяват инвестиционния риск *inter alia*, като вземат предвид следните фактори на несигурност: i) несигурност, свързана с търсенето на пазара за достъп на дребно и на едро; несигурност, свързана с разходите за разгръщане на мрежата, работите по строителството и работата на ръководството; iii) несигурност, свързана с технологичния напредък; iv) несигурност, свързана с динамиката на пазара и развиващата се конкурентна среда, като например нивото на основаната на инфраструктурата конкуренция и/или на конкуренцията в кабелния достъп; и v) макроикономическа несигурност. Тези фактори могат да се променят с течение на времето, по-специално в резултат на постепенното задоволяване на търсенето на пазара за достъп на дребно и на едро. Поради това НРО следва редовно да правят преглед на състоянието и да коригират рисковата премия с течение на времето, като вземат предвид промените в горепосочените фактори.

Критерии, като например наличието на икономии от мащаба (особено ако инвестицията се осъществява само в градски райони), високи пазарни дялове на пазара на дребно, контрол на важни инфраструктури, икономии на оперативни разходи, приходи от продажба на недвижими имоти, както и привилегирован достъп до капиталови пазари и пазари на дългови инструменти има вероятност да намалят риска за инвестицията в NGA за оператора със ЗВП. Тези аспекти също следва да бъдат подлагани на периодична преоценка от НРО при преразглеждането на рисковата премия.

Горните съображения се прилагат по-специално за инвестиции в FTTN. От друга страна, инвестицията в FTTN, която е частично подобряване на съществуваща мрежа за достъп (като например VDSL), обикновено е със значително по-нисък рисков профил от инвестицията в FTTN, най-малко в гъсто населените райони. По-конкретно, съществува по-ниска степен на несигурност по отношение на търсенето на ширококолов достъп, който да бъде предоставен чрез FTTN/VDSL, а общите капиталови изисквания са по-ниски. Поради това, въпреки че регулираните цени за ширококолов достъп на едро (WBA) на основата на FTTN/VDSL следва да вземат предвид всеки съществуващ инвестиционен риск, този риск не трябва да се приема за подобен по размер на риска, свързан с продуктите за достъп на едро, основани на FTTN. При определянето на рисковите премии за WBA на основата на FTTN/VDSL, НРО следва да обърнат подобаващо внимание на тези фактори и по правило не следва да одобряват схемите за ценообразуване, посочени в точки 7 и 8 по-долу. НРО следва да се допитат до общественото мнение относно методологията си за определяне на рисковата премия.

7. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ЦЕНООБРАЗУВАНЕТО ЗА ДЪЛГОСРОЧЕН ДОСТЪП В СЛУЧАЙ НА FTTH

Цените за достъп с корекция за риск, основаващи се на дългосрочен достъп, могат да варират в зависимост от времето, през което са поети ангажменти по отношение на достъпа. Дългосрочните договори за достъп биха имали по-ниски ценови нива за всяка линия за достъп, отколкото краткосрочните договори за достъп. Цените за дългосрочен достъп следва да отразяват единствено намалението на риска за инвеститора и следователно не могат да бъдат по-ниски от разходно ориентираната цена, към която не е добавена по-висока рискова премия, отразяваща системния риск за инвестицията. По силата на дългосрочните договори новите участници на пазара биха получили пълен контрол върху физическите активи, които също така ще им предоставят възможността да извършват вторична търговия. Краткосрочните договори биха били налични без дългосрочни ангажменти и поради тези причини обикновено ще бъдат на по-високи цени за линия за достъп, като цените за достъп ще отразяват потенциалната стойност, повишавайки гъвкавостта на такава форма на достъп, която е от полза за търсещата достъп страна.

С течение на времето обаче операторът със ЗВП може да злоупотреби с ценообразуването на дългосрочен достъп, за да продава своите услуги на дребно на цени, които са по-ниски от тези за неговите регулирани услуги на едро (тъй като той би прилагал за своя клон за услуги на дребно надолу по веригата ниски цени за дългосрочни ангажменти) и по този начин на практика ще доведе до блокиране на пазара. Освен това алтернативни доставчици с по-малобройни клиентски групи и неясни икономически перспективи са изправени пред по-високи нива на риск. Съществува вероятност те да не могат да поемат дългосрочно задължение за закупуване. Ето защо може да им се наложи да разсрочат във времето инвестициите си и да закупят регулиран достъп на по-късен етап.

Поради тези причини ценообразуването за дългосрочен достъп би било приемливо само ако НРО гарантират, че са изпълнени следните условия:

- a) цените за дългосрочни ангажменти отразяват само намаляването на риска за инвеститора; и
- b) в продължение на съответстващ период от време има достатъчен марж между цените на пазара за достъп на едро и на дребно, който да позволи навлизането на ефективен конкурент в пазара надолу по веригата.

8. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ОТСТЪПКИ ЗА ГОЛЕМИ КОЛИЧЕСТВА В СЛУЧАЙ НА FTTH

Цените за достъп с корекция за риск, основаващи се на отстъпки за големи количества, отразяват факта, че инвестиционният риск намалява с общия брой влакнестооптични абонатни линии, които вече са продадени в определен район. Инвестиционният риск е тясно свързан с броя на влакнестооптичните абонатни линии, които остават неизползвани. Колкото по-голям е дялът на използваните влакнестооптични абонатни линии, толкова по-нисък е рискът. Ето защо цените за достъп могат да варират според закупените количества. Всяко отделно ниво на отстъпка следва да бъде разрешавано само ако се предоставя на единна цена за линия на всички оператори, които отговарят на изискванията. НРО следва да определят броя на линиите, който следва да бъде закупен, за да бъде получена такава отстъпка за количества, като вземат предвид изчисления минимален оперативен мащаб, необходим за една търсеща достъп страна, за да действа ефективно на пазара, и необходимостта да се запази структурата на пазара с достатъчен брой оператори, отговарящи на изискванията за цел да се гарантира ефективна конкуренция. Отстъпките за големи количества следва да отразяват намаляването на риска за инвеститора и следователно не могат да водят до цени за достъп, които са по-ниски от разходно ориентираната цена, към която не е добавена по-висока рискова премия, отразяваща системния риск за инвестицията. Като се има предвид, че рисковата премия обикновено следва да намалява след като бъде задоволено търсенето на пазара за достъп на дребно и на едро, отстъпките за големи количества също следва да намаляват пропорционално и може вече да не бъдат оправдани след като бъдат постигнати високи нива на задоволеност на търсенето на пазара за достъп на дребно и на едро.

Всяка отстъпка за големи количества следва да бъде одобрявана от НРО само когато са изпълнени следните условия:

- a) всяко конкретно ниво на отстъпка за големи количества се изчислява по райони, подходящо определени от НРО като се вземат предвид националните особености и архитектурата на мрежата, и се прилага недискриминационно спрямо всички търсещи достъп, които са склонни да закупят в съответния район най-малко количеството линии, което дава право на отстъпката; и
- b) отстъпката за големи количества отразява само намалението на риска за инвеститора; и
- b) в продължение на съответстващ период от време има достатъчен марж между цените на пазара за достъп на едро и на дребно, който да позволи навлизането на пазара на ефективен конкурент.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Прилагане на принципа на равностойност за достъп до строителна инфраструктура на оператора със ЗВП с цел разгръщане на мрежи за достъп от следващо поколение (NGA)**1. ПРИНЦИП НА РАВНОСТОЙНОСТ**

Достъпът до строителна инфраструктура на оператора със ЗВП може да допринесе съществено за разгръщането на мрежи за достъп от следващо поколение. За да бъдат създадени условия на равнопоставеност между новите участници на пазара и оператора със ЗВП е важно такъв достъп да бъде предоставян на строго еквивалентна основа. НРО следва да изискват от оператора със ЗВП да осигури достъп до своята строителна инфраструктура при едни и същи условия както на вътрешни търсещи достъп страни, така и на търсещи достъп трети страни. По-специално операторът със ЗВП следва да предостави цялата необходима информация, свързана с характеристиките на инфраструктурата, и да прилага същите процедури за заявка и предоставяне на достъп. Примерни оферти и споразумения за ниво на обслужване способстват за гарантиране на правилно прилагане на принципа на равностойност. Обратно, важно е цялата асиметрична информация, с която разполага операторът със ЗВП относно плановете за разгръщане на търсещите достъп трети страни, да не бъде използвана от оператора със ЗВП за получаване на неправомерно търговско предимство.

2. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО СТРОИТЕЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ ТОЧКИ

Операторът със ЗВП следва да предостави на търсещите достъп трети страни същото ниво на информация относно своята строителна инфраструктура и разпределителни точки, каквато е налична и на вътрешния пазар. Тази информация следва да включва организацията на строителната инфраструктура, както и техническите характеристики на различните елементи, от които се състои инфраструктурата. Когато е налична информация за това, трябва да бъде предоставено географското местоположение на тези елементи, включително канали, стълбове и други физически активи (например инспекционни шахти за поддръжка), както и наличното пространство в каналите. Трябва също така да се предоставят географското местоположение на разпределителните точки и списък с присъединените сгради.

Операторът със ЗВП следва да уточни всички правила за намеса и техническите условия, свързани с достъпа и използването на своята строителна инфраструктура и разпределителни точки, както и различните елементи, от които се състои инфраструктурата. Едни и същи правила и условия следва да се прилагат както спрямо търсещите достъп трети страни, така и към вътрешните търсещи достъп страни.

Операторът със ЗВП следва да осигури инструменти за гарантиране на подходящ достъп до информация като например леснодостъпни директории, бази данни или уебпортали. Информацията следва да бъде актуализирана редовно, така че да се взема предвид разширяването и развитието на инфраструктурата и допълнително събраната информация, по-специално в случай на проекти за разгръщане на оптични мрежи на оператора със ЗВП или други търсещи достъп страни.

3. ЗАЯВКА И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОСТЪП

Операторът със ЗВП следва да въведе процедурите и инструментите, необходими за гарантиране на ефикасен достъп и използване на неговата строителна инфраструктура и разпределителни точки и различните елементи, от които се състои инфраструктурата. По-специално операторът със ЗВП следва да осигури на търсещите достъп трети страни цялостни системи за управление на заявките, предоставянето и неизправностите, които са същите като тези, осигурени на вътрешните търсещи достъп страни. Това следва да включва мерки, насочени към намаляване на претовареността на използваните в момента канали.

Исканията за информация, достъп и използване на строителната инфраструктура, разпределителните точки и различните елементи, от които се състои инфраструктурата, подадени от търсещи достъп трети страни, следва да бъдат обработвани в същите срокове като тези, подадени от вътрешните търсещи достъп страни. Трябва да бъде предоставено и същото ниво на видимост относно етапа на разглеждане на заявките, а отрицателните отговори следва да бъдат обективно обосновани.

Информационните системи на оператора със ЗВП следва да поддържат архив за разглеждането на заявките, който да бъде достъпен за НРО.

4. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА НИВОТО НА УСЛУГАТА

За да се гарантира, че достъпът и използването на строителната инфраструктура на оператора със ЗВП се осъществява на еквивалентна основа, следва да бъдат определени показатели за нивото на услугата, които да бъдат изчислени както за вътрешни търсещи достъп страни, така и за търсещи достъп трети страни. Показателите за нивото на услугата следва да измерват скоростта на реагиране на оператора със ЗВП при изпълнение на действия, необходими за осигуряване на достъп до неговата строителна инфраструктура. С търсещите достъп страни следва да бъдат договорени целеви нива на услугата.

Показателите за нивото на услугата следва да включват срокове за отговор на искания за информация относно наличността на елементи от инфраструктурата, включително канали, стълбове, други материални активи (например инспекционни шахти за поддръжка) или разпределителни точки; срокове за отговор на искания за целесъобразността на използването на елементи от инфраструктурата; мярка за скоростта на реакция при обработката на искания за достъп и използване на елементи от инфраструктурата; мярка за скоростта на реакция при процеси по отстраняване на неизправности.

Изчисленията за показателите за равнището на услугата следва да се извършват редовно, през точно определени периоди и да се предоставят на търсещите достъп трети страни. НРО следва да упражняват контрол за това равнищата на услугата, предоставяни на търсещи достъп трети страни, да са еквивалентни на предоставяните от оператора със ЗВП на вътрешните търсещи достъп страни. Операторът със ЗВП следва да поеме ангажимент за подходяща компенсация, в случай че не спазва целевите нива на услугата, договорени с търсещите достъп трети страни.

5. ПРИМЕРНА ОФЕРТА

Различните елементи, необходими за осигуряване на еквивалентен достъп до строителната инфраструктура на оператора със ЗВП, следва да бъдат публикувани в примерна оферта, ако такава е била поискана от търсеща достъп страна. Като минимум примерната оферта следва да посочва съответните процедури и инструменти за извличане на информация за активи на строителството; да описва различните елементи, които влизат в състава на строителната инфраструктура; да описва процедурите и инструментите за управление на поръчките за достъп, предоставянето на достъп и управление на неизправности; както и определени целеви нива на услугата и неустойките за неспазване на тези нива. Достъпът на вътрешните търсещи достъп страни следва да се основава на същите условия като тези, посочени в примерната оферта, предоставена на търсещи достъп трети страни.

6. НАБЛЮДЕНИЕ ОТ НРО

НРО следва да гарантират, че принципът на равностойност се прилага по ефективен начин. За тази цел те следва да се уверят, че при поискване от търсещите достъп трети страни своевременно се предоставя примерна оферта за достъп до строителната инфраструктура. Също така, в допълнение към докладите за нивото на услугата, НРО следва да гарантират, че операторите със ЗВП проследяват всички елементи, необходими за контролиране на спазването на изискването за равностойност. Тази информация следва да осигури възможност на НРО да извършват редовни проверки, които да покажат дали на търсещите достъп трети страни се предоставя необходимото ниво на информация от оператора със ЗВП и дали се прилагат правилно процедурите за заявка и предоставяне на достъп.

Освен това НРО следва да гарантират, че е налице ускорена процедура *ex-post* за разрешаване на спорове.

7. АСИМЕТРИЧНОСТ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Бившият монополен оператор има предварителна информация за плановете за разгръщане на търсещите достъп трети страни. За да предотврати използването на тази информация с цел получаване на неправомерно конкурентно предимство, операторът със ЗВП, който отговаря за работата на строителната инфраструктура, не следва да споделя тази информация със своя клон за услуги на дребно надолу по веригата.

Като минимум НРО следва да гарантират, че лицата, ангажирани в дейността на клона за услуги на дребно на оператора със ЗВП, нямат право да участват в дружествени структури на оператора със ЗВП, отговарящи, пряко или косвено, за управлението на достъпа до строителната инфраструктура.
